

СУЧАСНІ РИСИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ. ПРАКТИЧНА РОБОТА №10. «АНАЛІЗ СЕКТОРАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»

Навчальна мета: узагальнити розуміння сучасного стану національної економіки країни, окреслити проблеми та перспективи розвитку; визначити чинники конкурентних переваг України на ринках сільськогосподарської продукції, рудної сировини і металів, сучасні тенденції розвитку енергетики.

Розвивальна мета: розвивати аналітичне мислення, інформаційну компетентність, навички підприємницької діяльності.

Виховна мета: виховувати громадянську позицію, патріотизм.

Тип уроку: удосконалення, узагальнення й систематизація знань, вдосконалення вмінь і навичок.

Обладнання: підручник, атлас.

Опорні та базові поняття: національна економіка, світовий ринок, ВВП, альтернативна енергетика.

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності

Ми вивчали національну економіку з точки зору її структури, особливостей розвитку галузей, їхнього значення для держави. Сподіваюся, тепер ви більше уявляєте світоустрій і розумієте, що розвиток нашого життя не може бути не вписаним у сучасну світосистему. Спробуємо оцінити стан нашої економіки з цієї точки зору, значення наших головних експортних галузей.

III. Актуалізація опорних знань, вмінь і навичок учнів

- Назвіть сильні та слабкі сторони нашої економіки.
- Які галузі економіки є експортними? Чим вони зумовлені?
- Які галузі, на вашу думку, мають суттєві шанси на піднесення?

IV. Удосконалення, узагальнення та систематизація знань

1 Сучасні риси національної економіки України

У серпні 2017 року рейтингове агентство Moody's Investors Service вперше за майже два роки змінило суверенний рейтинг України зі стабільного на позитивний.

Економіка за останні 25 років демонструє одні з найвищих темпів падіння серед країн світу — мінус 35 % ВВП. Задля досягнення рівня східних країн ЄС потрібне зростання щонайменше у 10–12 % ВВП мінімум протягом десяти років.

Характерні глибокі структурні диспропорції структури економіки (спадок економіки СРСР). Ринкові механізми спричиняють структурну перебудову, що супроводжується руйнівними діями, а відповідно, й наслідками для усіх сфер життя.

Не відповідають інноваційному курсу і низькі витрати на НДДКР, особливо у промисловості. Інноваційна активність — 20 %, що удвічі менша за європейські показники.

Станом на 2018 рік ВВП України на душу населення за паритетом купівельної спроможності становить 9,21 тис. доларів, країн, що розвиваються, — 12,51 тис. доларів, розвинених країн — 51,42 тис. доларів. Згідно з прогнозом МВФ, у 2023 році ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності становитиме 12,26 тис. доларів для України (зростання 33 %), 16,5 тис. доларів — для країн, що розвиваються (зростання 32 %), середній по світу — показник відсутній, 60,29 тис. доларів — для розвинених країн (17 %).

2 Конкурентні переваги України на світових ринках сільськогосподарської продукції, рудної сировини і металів

35 % відсотків українського експорту — агропродукція, при цьому потенціал реалізований менш ніж на половину. Конкурентні переваги зумовлені зростанням населення Землі та економік (а відповідно, запитів до продуктів харчування) країн Азії та Африки. Тут можливе збільшення експорту зернових, курятини (зараз у першій десятці експортерів), у подальшому яловичини, молочних продуктів, меду, овочів, ягід. На ринки розвинутих країн збільшиться експорт органічної продукції рослинництва й тваринництва.

Значна частка експортних поставок підтверджує конкурентну спроможність продукції металургійного комплексу (прокат чорних металів, сталеві труби, залізорудна сировина, феросплави) на зовнішніх ринках. Багато видів продукції сертифіковано, більш низькі експортні ціни, ніж у західноєвропейських партнерів. Монополізація та висока собівартість знижують потенційні можливості галузі.

3 Сучасні тенденції та регіональні відмінності розвитку енергетики в Україні

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами порівняно з відповідним періодом 2016 року збільшилося на 222,6 млн кВт·год, або на 21,5% і становить 1,258 млрд кВт·год.

Згідно з Енергетичною стратегією України до 2035 року, виробництво електроенергії в Україні до 2020 року буде залишатися на рівні близько 164 млрд кВт·год, у 2025 очікується зростання виробництва до 178 млрд кВт·год, в 2030 — 185 млрд кВт·год і в 2035 — 195 млрд кВт·год.

Крім того, частки АЕС і ТЕС в 2020 році становитимуть 51,8 % і 36,6 % і скоротяться до 48,2 % і 32,3 % в 2035 році, а частка відновлюваної енергетики збільшиться до 5,5 % — в 2020 році й до 12,8 % — в 2035 році.

Альтернативна енергетика в Україні й далі набирає обертів та стає загальнонаціональним трендом, але потребує удосконалення законодавчої бази.

Застаріла інфраструктура галузі та регіональні перекося у виробництві обмежують рівномірність промислового розвитку регіонів.

V. Контрольно-рефлексійний етап

Практична робота № 10

1. За даними сайту Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua> Статистична інформація / Багатогалузева статистична інформація / Комплексна статистика / Соціально-економічний розвиток України проаналізуйте секторальну структуру економіки країни. Якому типу розвитку держав вона відповідає?

2. Поясніть географічні передумови розвитку саме такої структури.

3. У якому секторі української економіки виробляють продукцію з найбільшою доданою вартістю?

4. Порівняйте зі структурою економіки будь-якої високорозвиненої країни. У чому принципові відмінності? Зробіть загальний висновок.

VI. Підсумки уроку

VII. Домашнє завдання

- Опрацювати §§ 29-30.

- Знайти приклади БЕЗ, які працюють в Україні.